

TER DISCUSSIE

Een gevaar van beweegtussendoortjes

De opkomst van de dynamische school(dag) is winst voor leerlingen op een basisschool. Er is meer aandacht en tijd voor het buitenspelen en de groepsleerkracht wordt uitgenodigd om vaker met de klas naar buiten te gaan om daar iets te doen. | M. Waal

De dynamische school is een tegenhanger van de 'zittende' school, waar kinderen per dag 15 minuten op een te vol speelplein mogen 'luchten' en waar ze twee keer in de week 45 minuten gym krijgen. De rest van de dag zitten ze achter een tafel op een stoel. In de praktijk zal dit meevallen, maar het is waar dat kinderen op school vaak veel te lang moeten zitten. Eric Scherder heeft dit met gekleurde hersenscans aangetoond dat dit niet zo bevorderlijk is voor de breinontwikkeling.

Ruim een eeuw geleden was Maria Montessori (1870-1952) ook tot de conclusie gekomen dat kinderen zich beter ontwikkelen als ze tijdens het leren mogen bewegen. Bekend zijn de montessorimaterialen waarmee jonge kinderen bewegend leren rekenen door deelsommen te maken met het verdelen van kralen over bakjes. Daarnaast mochten de kinderen vrij bewegen door de klas om nieuwe 'werkjes' te pakken en die liggend op de grond doen. Montessori pleitte voor schommels op het speelplein, zodat kinderen schommelend konden lezen. Andere onderwijsvernieuwers uit die tijd, bijvoorbeeld Freinet, waren ook voor een actiegericht leerproces. De laatste jaren wordt het onderwijs in Finland als voorbeeld genomen, waar kinderen veel buiten zijn en daar allerlei activiteiten ondernemen.

De huidige invulling van dynamisch onderwijs in Nederland is dat kinderen nog wel stilzittend op hun stoel de 'basisvaardigheden' (taal en rekenen) doen en daarna twee minuten achter hun stoel op en neer mogen springen of een dansje of spelletje mogen doen. Volgens Eric Scherder is het brein dan weer voldoende gestimuleerd om een half uur stil te zitten. Deze beweegtussendoortjes zijn voor veel kinderen leuk om te doen en zorgen voor een andere sfeer in de klas, maar zijn vaak slechte onderwijsactiviteiten.

Meestal klassikaal met weinig differentiatie. Het gaat niet om beter leren bewegen of beter leren dansen of spelen. Het doel is waarschijnlijk een betere bloedsomloop en mentale ontspanning.

Op zichzelf is hier weinig op tegen, maar het grote gevaar van deze beweegtussendoortjes is dat hierdoor het ouderwetse zittende reken- en taalonderwijs gewoon blijft bestaan. Er zijn vernieuwende reken- en taalmethodes waarbij de kinderen actiever aan het leren zijn. Het bewegen kan een goed didactisch hulpmiddel zijn voor de 'basisvakken' (bijvoorbeeld reken tafels jong*leren). Hierdoor wordt het leren op school echt 'dynamisch'. Dit vraagt om een samenwerkingsverband tussen beweeg- en andere vakdeskundigen. Zijn er pabo's die hier voorbeelden van hebben?

Tot slot. Het is goed dat vakleerkrachten hun best doen om groepsleerkrachten in het basisonderwijs te stimuleren om met de leerlingen vaker te bewegen. De vraag is dan wel met welk onderwijsdoel. Welk doel zit achter de *daily mile*, waarbij een klas achter de leerkracht aan een rondje door de buurt wandelt? Past dit bij deelnemen aan het beweegthema 'hardlopen' of 'intensief bewegen' (kerndoel 38)? Of hoort het bij kerndoel 39 'Samen bewegen'. Misschien past het bij kerndoel 40 'betrokken bewegen' als voorbereiding op de avondvierdaagse? De discussievraag is: welke beweegactiviteiten zijn betekenisvol voor basisschoolkinderen om daar onderwijstijd aan te besteden. Als beweegtussendoortjes enkel bedoeld zijn om de 'geest' weer scherp te krijgen, dan zijn we een eeuw terug in de geschiedenis. ●

Contact
redactie@kvlo.nl